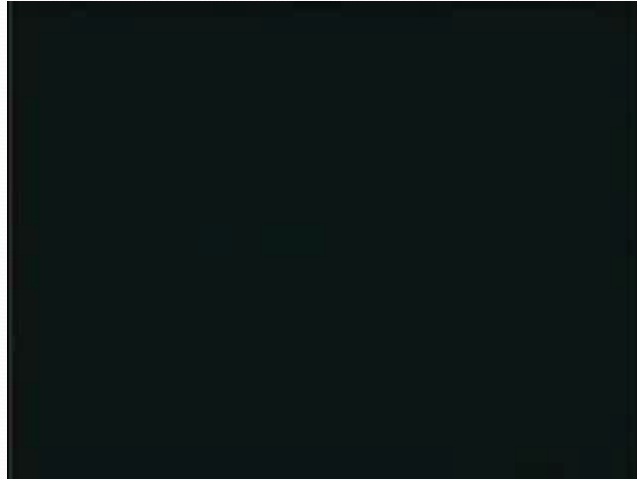

Anknytning

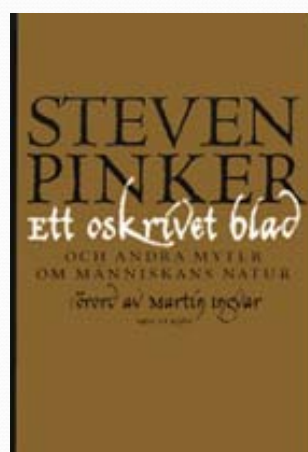

Invändningar mot anknytningsteorin

- Den har negativa överlevnadskonsekvenser
- Barn utvecklar olika interaktionsstilar mot olika människor
- Konsistensen över tid är tveksam
- Kan förklaras med genetiskt grundad personlighet
- Barn skapar sina föräldrar

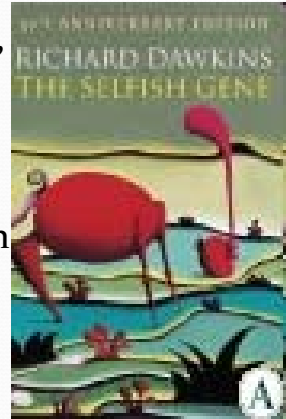
The big five

- **Openness** *Öppenhet*
- **Conscientiousness** *Noggrannhet*
- **Extraversion** *Utåtvändhet*
- **Agreeableness** *Trevlighet*
- **Neuroticism** *Ängslighet*

”Den själviska genen”

- Människan är inte självisk av naturen, tvärtom är hon generös av naturen
- Teorin om den själviska genen innebär att egenskaper och beteenden som gagnar den egna genens fortlevnad premieras
- Därför är familjen ett hav av kärlek och förtryck

Ördning i syskonskaran?

- De enda positiva resultaten kommer från skattningar från föräldrar och syskon
- Annars nollsamband trots otroligt mycket forskning.

(Ernst und Angst 1983)

Vad formar personligheten?

- Föräldrarnas gener – en hel del
- Föräldrarnas beteende – väldigt lite
- Kompisarna – en hel del

Konsekvenser?

Om vi accepterar idén att

- föräldrars beteende betyder mindre
- kompisar mer
- och gener en hel massa -
vilka blir konsekvenserna?

- "Skuldbefrielse" av föräldrar blir på allvar
- Respekten och intresset för individuella olikheter ökar
- Ambitionen att ändra vissa interaktionsstilar avtar
- Sessioner med kompisar kommer att bli standardinslag i familjeterapi
- Syskon **bör** vara med i samtalen

5 år efter avslutad terapi har **syskon** till kriminella ungdomar som gått i FFT 50 % lägre förväntad kriminalitet än TAU-syskon

Varför är familjeterapi effektivt?

- Psykoterapi är effektivt
- Familjen ändrar inte personligheter, men den är oerhört betydelsefull

Föräldrar styr inte barns personlighet på sikt, men

- De har stor makt över
- Deras välbefinnande
- Deras konkreta välfärd
- Deras självkänsla
- Deras identitet

Barn styr inte föräldrars personlighet på sikt, men

- De har stor makt över deras
välbefinnande
- Deras konkreta välfärd
- Deras självkänsla
- Deras identitet

Varför är familjeterapi särskilt bra?

- Det finns alltid någon oroad
- Därför ökar sannolikheten att en behandling kommer till stånd
- Därför blir avbrotten färre
- Familjen bär förändringsarbetet mellan sessionerna
- Familjen vidmakthåller förändringen efter terapin

Då är familjeterapi särskilt bra vid

- Situationer där en "målperson" är mindre oroad än andra runt honom, alltså
- Missbruk
- Våld
- Psykos
- Allvarlig svält

Om familjen inte "skapar problemen"

Då bör familjeterapi kunna användas också vid

- Traumatiska händelser
- Kroniska sjukdomar
- Livsstilsproblem (rökning, fetma m.m.)

Medicinska modellens prediktion

- Psykoterapi är verksamt
- Olika terapier ger olika utfall; Dodo Bird osant
- Tydliga effekter av specifika delar av terapin
- Generella effekter är mindre än specifika effekter
- Manualtrohet (adherence) är viktig
- Övertygelse (allegiance) är ej viktig
- Metoden är effektiv, inte terapeuten.

Kontextuella modellens prediktion

- Psykoterapi är verksamt
- Olika terapier ger lika utfall; Dodo Bird sant
- Otydliga effekter av specifika delar av terapin
- Generella effekter är större än specifika effekter
- Manualtrohet (adherence) är mindre viktig
- Övertygelse (allegiance) är viktig
- Terapeuten är effektiv, inte metoden

Enligt Wampolds beräkningar

Olika terapier	0-1 %
Specifika delar av terapin	0 %
Placebo	4 %
Allians	5 %
Övertygelse	7 -10 %
Kompetens	6-9 %

Icke-direktiv terapi?

Familjedansen

Franks generella modell för alla psykoterapier

1. Emotionellt laddad förtroendefull relation till en hjälpare.
2. En kontext som föreskriver "helande" (bot, lindring, förändring).
3. En "rational", en teori som förklarar problemen och föreskriver en terapeutisk ritual.
4. En ritual baserad på rationalen som kräver aktivt deltagande av terapeut och klient.

Implikationer 1

- Kontexten – se till att din institution bidrar till det terapeutiska klimatet!
- Placeboeffekten ökar med "branding", utvärderingar och annan reklam.
- Skärskåda din egen rational och se till att förmedla den tydligt till familjen.
- Invig familjen från början i ritualens olika delar.

Ritualens sex komponenter

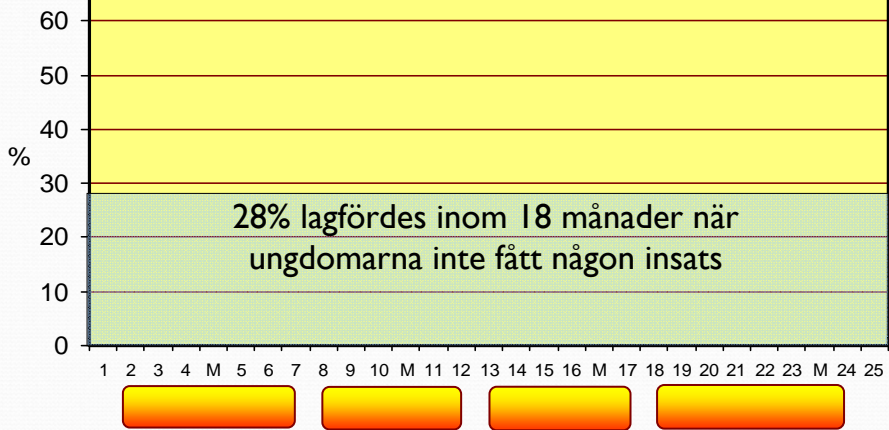
1. Terapeuten bekämpar klientens uppgivenhet även när hon ser ut att ge tappt.
2. Terapeuten skapar och vidmakthåller klientens förväntan om att bli hjälpt.
3. Terapeuten erbjuder tillfällen till ny inläring.
4. Klientens känslor intensifieras i terapin.
5. Terapeuten höjer klientens känsla av att kunna hantera sin situation.
6. Terapeuten erbjuder möjligheter till övning.

Implikationer 2

- För att bekämpa klientens uppgivenhet måste du bekämpa din egen
  - Läs forskning
  - Använd handledning.
  - Interna uppmuntringsmöten.
- Ny inläring i sessionen: Iscensättning! Nya dialoger!
- Övning mellan sessionerna: Hemuppgifter!
- Intensifiera känslor:
  - Intensitet!
  - Passera din bekvämlighetszon!

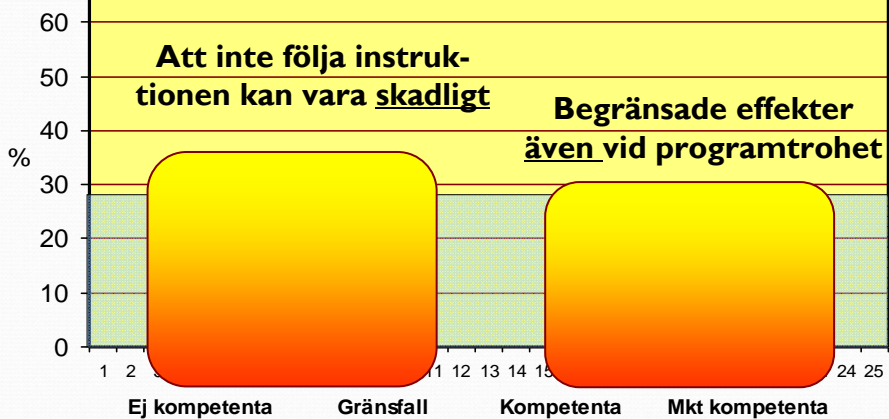
Vikten av att följa instruktion bland

FFT-terapeuter (Barnoski, 2004)

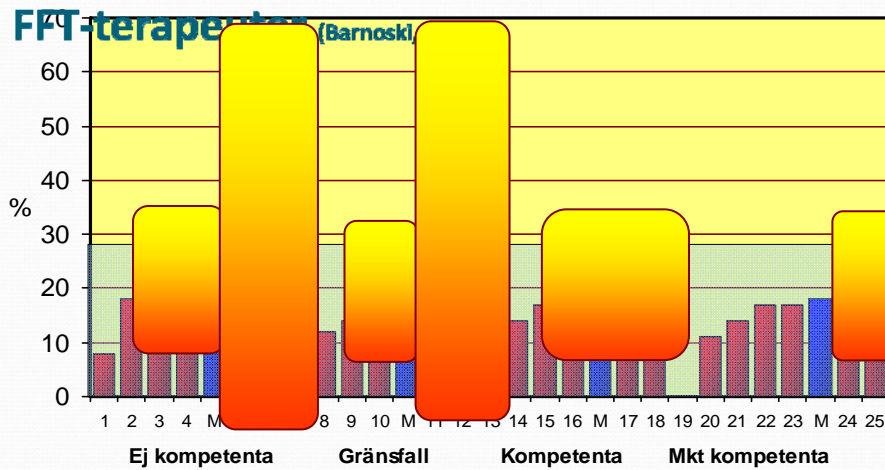

Vikten av att följa instruktion bland

FFT-terapeuter (Barnoski, 2004)

Vikten av att följa instruktion bland

Interfaces – en systemisk modell 1

- Mentala processer, de neurobiologiska nivåerna och den sociala/relationella världen opererar som ett system, och som sådant så influerar de olika nivåerna ömsesidigt varandra.

2

- Mentala processer, de neurobiologiska nivåerna och den sociala/relationella världen utvecklas ömsesidigt (coevolve).

3

- Förändringar i den sociala världen påverkar oundvikligen både de mentala processerna och de somatiska nivåerna, direkt genom det neuro-endokrina systemet och indirekt genom de mentala processerna

4

- Förändringar i det neurobiologiska systemet påverkar oundvikligen både de mentala processerna och den omedelbara sociala världen.

5

- Förändringar i de mentala processerna översätts till förändringar både i de somatiska processerna och i den omedelbara sociala miljön.

6

- Alla dessa processer påverkas av, och påverkar, de genetiskt programmerade begränsningar som karakteriserar alla biologiska varelser.

7

- Detta system (social miljö i samverkan med mentala processer i samverkan med neurobiologiska processer) är känsligt för förändringar som utlöses av psykoterapi (en social praktik som påverkar ett eller fler av systemets gränssnitt)

Konsekvenser för familjeterapeuten

- FT är en förändringsagent som siktar mot en eller flera nivåer: kroppen, det mentala systemet familjen eller andra små sociala system.
- Vi riktar oss därmed också till gränssnitten mellan dessa system.
- Vi försöker öka avvikelse, minska avvikelse eller kalibrera samspelet i gränssnitten.

Konsekvenser 2

- Denna syn utmanar:
- Linjär målstyrning
- Reduktionistiska försök
- Biomedicinsk monopolisering
- Genetikfientlighet
- Linjära modeller med förövare och offer

Konsekvenser 3

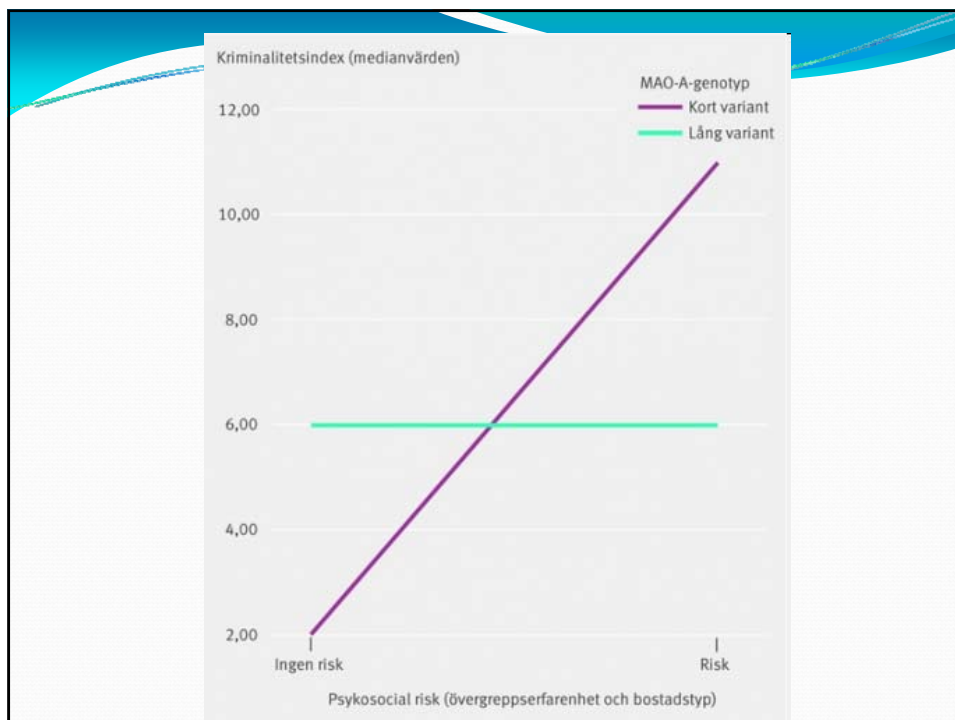
- FT kan inte längre isolera sitt synsätt till en nivå, han måste öka sin medvetenhet om gränssnitten.
- Ifrågasätter berättelser om endera nivåns överlägsenhet.
- Att erkänna både existensen av, men också formbarheten inom våra genetiska förutsättningar.
- Att arbeta med samspelet mellan individens utvecklingsramar och gruppens.

Konsekvenser 4

- Berättelser som baseras på linjära orsaker inbjuder till uppgivenhet
- Berättelser som baseras på samspel öppnar möjligheter och ökar egenmakten
- Alla är födda med genetiska utvecklingsramar – det gäller att kalibrera samspelet i gränssnitten och utveckla tolerans och egenmakt.

Kent W Nilsson

- ”Genvariationerna hade i sig själva, då de studerades oberoende av psykosociala faktorer, knappast någon betydelse för utvecklandet av ungdomskriminalitet. Men då de studerades tillsammans med psykosociala riskfaktorer utgjorde de en grund för kraftiga interaktionseffekter.”

**TACK FÖR UPP-
MÄRKSAMHETEN**

